

HET SCHOOLPLEIN VAN DE TOEKOMST

‘Maak van een schoolplein geen oerwoud, maak het robuust’

Een organisch en groen schoolplein middenin een drukke stad. ‘Het kan’ aldus Marchel-Wim van Dongen van Studio Marchel-Wim van Dongen in Aerdenhout. ‘Het schoolplein is de uitgelezen plek om kinderen te betrekken bij een groene omgeving. En daarvoor hoef je niet meteen te grijpen naar houtsnippers en wilgentenen.’

Schoolpleinen zijn vaak versteend met een paar functionele speeltoestellen. Dat is vooral een praktische keuze van schoolbestuurders. Maar praktisch mag best intrigeren. Vooral in een versteende omgeving zijn pleinen een ideale omgeving voor natuureducatie.’

Maatschappelijke behoefte

Van Dongen bracht zijn ideeën in de praktijk met het ontwerp van een groen schoolplein dat qua ontwerp en lijnen past bij het nieuwe schoolgebouw van De Bongerd in Amsterdam-Noord. Naast een basisschool herbergt de Bongerd ook een kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gymzaal en faciliteert het verschillende wijkfuncties. Doordat het gaat om een volledig nieuw ontwerp, konden schoolplein en schoolgebouw op elkaar worden afgestemd. Alles volgens de wens van het schoolbestuur om een zacht en informeel schoolplein in te richten. Dat schoolplein steekt af tegen de snelle informatiemaatschappij.

‘Men maakt zich zorgen om de nieuwe generatie. Kinderen zouden in paniek raken als er geen Wi-Fi of stopcontact in de buurt is. Op een schoolplein heb je dat helemaal niet nodig. Het moet kinderen juist uitnodigen om te spelen met hun directe omgeving.’

Leren en ontdekken

Volgens Van Dongen is het moderne schoolplein erop gericht om te spelen en te ontdekken. Zo ook dat van De Bongerd: er zijn speciale speltegels, waar kinderen kunnen hinkelen of knikkeren. Een grote ovale moestuin met een hoge betonnen rand neemt een prominente plek op het plein in. Kinderen kunnen erin staan, op de rand zitten of er, dankzij de hoge randen, omheen spelen. En er loopt water over het schoolplein door groeven in speciale ‘watertegels’ van Struyk Verwo Infra. ‘Met de groeven op de tegels kun je een eigen patroon maken over het plein waar water langs stroomt. Het stromende water en de moestuin passen

perfect binnen het plaatje van natuur en educatie. Spelen met water en aarde is bovendien ook gewoon pret. Laat maar aan kinderen over wat ze ermee doen. Dammetjes maken. Modderstromen. Plantjes verbouwen. Noem maar op.'

Multifunctioneel

Een schoolplein wordt niet alleen vóór schooltijd en in de pauzes gebruikt, ook dient het als buitenruimte voor de buitenschoolse opvang en het heeft vaak een wijkfunctie. 'Het schoolplein heeft een spilfunctie in de buurt en dat moet je terugzien in het ontwerp. Er moet genoeg ruimte zijn om te spelen en een klein evenement te organiseren, maar aan de andere kant moet je ook zicht kunnen houden op de kleinste kinderen en zorgen dat zij niet zomaar weg kunnen lopen. Dat vereist creatieve oplossingen. Er staat bij de Bongerd bijvoorbeeld een verplaatsbare bank om de ruimte functioneel te verdelen.'

Toekomst met beton

Het ontwerp van Van Dongen maakt veel gebruik van betonnen elementen. Zoals de zandbak, tegels en zelfs de moestuin. Het is een paradoxale combinatie: beton en groen. Toch is het waar volgens Van Dongen de toekomst ligt van de groene schoolpleinen. 'Een groen schoolplein hoeft geen oerwoud te zijn. Belangrijker is dat het robuust is. Dat er een bal tegenaan kan worden geschopt zonder dat het omvalt. Beton is daarvoor een goede basis. Je maakt het materiaal zachter door de lijnen en elementen die je gebruikt. Daar zijn meestal geen kant-en-klare oplossingen voor dus dat vergt creativiteit en maatwerk. Maar in overleg met een leverancier zoals Struyk Verwo Infra is er heel veel mogelijk.'

CV van Marchel-Wim van Dongen

Na zijn studie tuin- en landschapsarchitectuur begon Marchel-Wim van Dongen meteen voor zichzelf. Daarna werkte hij vanaf 2005 voor advies- en ingenieursbureau Oranjewoud, de huidige Antea Group. In 2012 begon hij zijn eigen bedrijf Studio Marchel-Wim van Dongen.

Van Dongen: 'Uit een beroepskeuzetest op de basisschool kwam al dat ik landschapsarchitect moest worden. Creativiteit en groene vingers zitten in mijn bloed. Vanuit mijn eigen visie probeer ik altijd duurzame groene kwaliteit te realiseren. Architecten maken vaak een statement of symbool. Als landschapsarchitect reageer je op een plek zoals deze historisch is gegroeid en verder gaat groeien. Je houdt rekening met de lange termijn. Een boom is immers pas over 100 jaar écht mooi.'

